

Dybvands-Undersøgelser i Havet omkring Island,

Geografisk Tidsskrift, Bind 3 (1879)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0003-PDF/gto_0003_66942.pdf

Link til webside:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=66942>

pdf genereret den : 22/5-2008

det tog en halv Dags Tid at sætte over den. Slavejagt dreves i disse Egne efter en storartet Maalestok; Slaverne bleve efter de indfødtes Udsagn under maanedlange Rejser paa den store Flod førte langt bort; de vendte aldrig tilbage, og om Natten søgte Slavejægerne Tilflugt paa Øer i Floden. Alle disse Beretninger gjøre det indlysende, at de indfødte maa have forvexlet en af Kongos Bifloder med Hovedfloden selv.

Den 11te Avgust, 3 Aar efter at de Brazza havde forladt Evropa, vendte han om, efter at han ad forskellige

Omveje havde trængt omtrent 50 Mile frem fra det tidligere angivne Punkt ved Ogovés Kilder. Da han atter havde naaet denne Flod, gik Rejsen med Strømmen rask ned ad den. Under Vejs angreb en Flodhest Dr. Bal-lay's Kano, der kæntrede; men heldigvis var de Brazza i Nærheden og bragte sin Rejsefælle Hjælp. Den 20de November 1878 naaede Expeditionen Gabun, medbringende de her nævnte vigtige Resultater fra Egne, der have vist sig at frembyde overordentlig store Vanskeligheder for den rejsende.

Dybvands-Undersøgelser i Havet omkring Island,

et Foredrag af **F. Bardenfleth**, Premierløjtnant i Flaaden.

(Hermed Tavle III.)

I „Geogr. Tidsskrifts“ 2det Bind*) har Kaptajn *Hoffmeyer* givet en Fremstilling af de Resultater, der ere blevne indvundne ved de, fra Skonnerten „Fylla“ 1877 udførte Undersøgelser af Dybde- og Temperaturforholdene i Havet omkring Island, særlig i Danmarkstrædet, hvilke Maalinger, efter hvad Forfatteren udvikler, have bragt det for vort Kjendskab til Strømforholdene i Nordatlantehavet særdeles interessante Udbytte, at den varme Strøm, der løber op langs Vestkysten af Island, ikke indskrænker sig til selve Overfladen, men naar ned til en stor Dybde, ligesom ogsaa, at denne Strøm endnu ved Kap Nord har en saa stor Mægtighed, at den nødvendigvis maa antages at fortsætte sin Vej langs Nordlandet. I Steden for, saaledes som man tidligere mente, at Islands nordvestlige og nordlige Kyster om Vinteren beskylles af Ishavets Polarstrøm, ville vi derimod nu være komne til den Erkjendelse — hvad det meteorologiske Instituts Jagttagelser paa den nord for Island liggende lille Ø, Grimsey, fuldstændig skulle stadfæste — at den varme Strøm *endog midt om Vinteren* fortsætter sit Løb langs Nordlandet og derved i høj Grad bidrager til at mildne Øens Vejrlag.

At et saa smukt og for Videnskaben vigtigt Udbytte kunde udledes af de foretagne Undersøgelser, var vistnok en i høj Grad medvirkende Grund til, at Marineministeriet

atter 1878 forsynede „Fylla“ paa dets Togt til de islandske Farvande med de nødvendige Redskaber til at kunne fortsætte de Aaret i Forvejen paabegyndte Temperatur- og Dybdemaalinger, tilmed da det jo var øjensynligt, hvad Kapt. Hoffmeyer ogsaa fremhæver, at der endnu er meget tilbage at oplyse, inden vi kunne se klart i Strømforholdene ved Island, og at der dertil udkræves ikke alene en fortsat Undersøgelse af Danmarkstrædet, men ogsaa en Bestemmelse af Temperaturforholdene i Dybderne nord, nordøst og øst for Island.

Det var henimod en saadan nærmere Undersøgelse af Havet norden for Island samt i Danmarkstrædet, at Arbejdet 1878 fortrinsvis rettedes, i det Maalingerne, saaledes som det vedføjede Oversigtskaart udviser, foretoges i tre forskellige Snit udfra Islandskysten: Nr. 1 fra Kap Nord i nordlig Retning, Nr. 2 fra Øfjord tæt op forbi Grimsey og den lille Klippe, Mevenklint, og endelig Nr. 3 fra Snefjældsjøklen i vestlig Retning over imod den grønlandske Kyst. Forinden disse Linjer omtales noget nærmere, skal her først gives en kort Fremstilling af den brugte Fremgangsmaade, samt af de medgivne Lodde-Apparater og Dybdetermometre.

Til *Loddeline* brugte vi Fiskerline i Længder paa 1200 Favne, afmærket for hver 50 Favne og oprullet paa en stor Jærnrulle, der var anbragt paa Dækket. Enden af Loddeline var gjort fast i selve *Loddeapparatet*,

*) Havets Strømninger ved Island. Side 88 o. fig.

Fig. 2. Tværsnit udfor Kap Nord (24-25 Juli 1878).

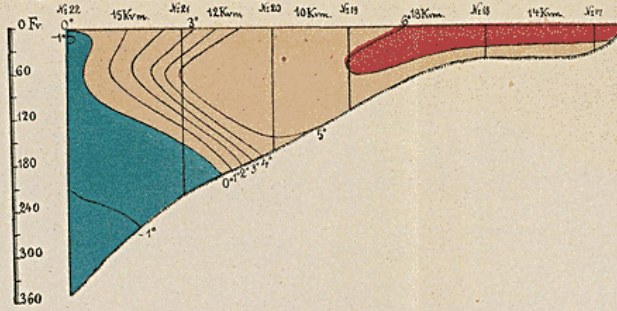
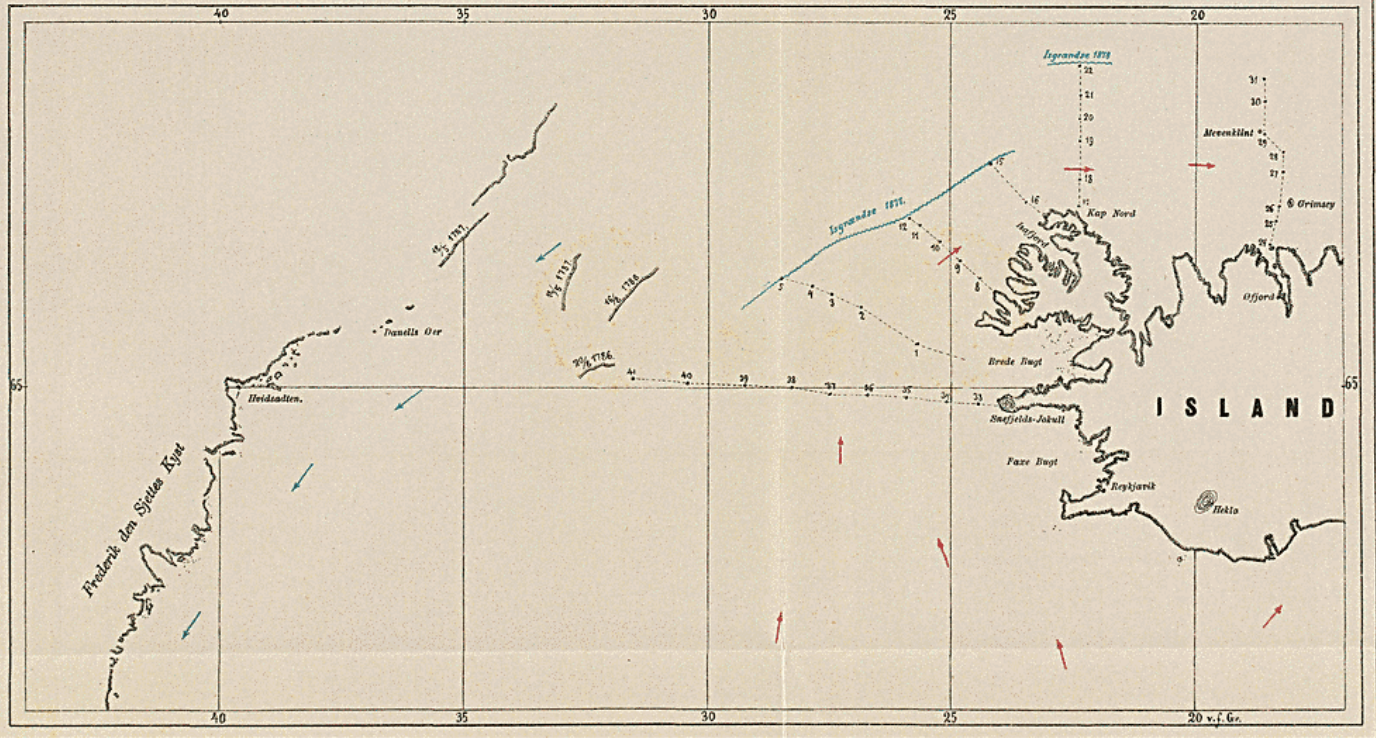

Fig. 1. Oversigtskaart over Dybdemaalingerne i Danmarksstrædet 1577 og 1878.

Autogr. af C. Rung.

Edv. Jantzen's Stenrykkeri.

der er opfundet af den nordamerikanske Kadet Brooke og er opkaldt efter ham. Dette Apparat er ligesaa simpelt, som simpelt. Det, hvorpaa det kommer an ved Udmaalingen af de store Dybder, er ved Hjælp af en svær Vægt at bringe Loddet hurtigt til Bunds, og dernæst hurtigt at kunne hale Loddet ind igjen, befriet fra denne svære Vægt; thi herved sparer man ikke alene en større Kraft, men man undgaar tillige Faren, for at Linen springer under Indhalingen. Dette opnaas ved Brookes Apparat paa følgende Maade: En gjennemboret Kanonkugle fæstes ved Hjælp af en Læderkrans og to smaa Tovstroppe til en Jærnstang, der oven til har to Hængsler, paa hvilke Stroppe smøges; Loddelinen gjøres ligeledes fast i disse Hængsler. Det ses jo nu let, at saa længe Apparatet løber frit gennem Vandet uden at møde nogen Modstand, holder Loddelinen Hængslerne op efter; saa snart derimod Stangen støder imod Bunden, og Linen derved ophører at være stram, falde Hængslerne ned, Stroppe smøge sig af og Kuglen efterlades paa Bunden, naar Stangen atter hales op. En saadan Udmaaling af Dybden kaldes til Søs et „Lodskud“.

Med Hensyn til *Termometrene*, der ved disse Undersøgelser spille en saa vigtig Rolle, havde vi to forskjellige Slags med, nemlig de saakaldte Casella-Miller'ske og de Negretti-Zambra'ske, opkaldte efter deres Opfindere. At almindelige Termometre ikke kunne bruges ved disse Maalinger, vil man let forstaa, naar man husker paa, at Termometrene saa vel under Nedfiringen som under Ophejsningen fra de store Dybder, passere gennem Vandlag af højst forskjellige Temperaturer, af hvilke de vilde paavirkes saa stærkt, at man aldeles ikke vilde faa noget Resultat med Hensyn til de virkelige Temperaturer i de forskjellige Dybder. Termometrene af Negretti-Zambra's Konstruktion ere derfor saaledes indrettede, at de vende sig, saa snart Ophejsningen begynder og aldeles ikke mere paavirkes af det omgivende Vands Temperatur; de angive altsaa netop Varmegraden eller Kuldegraden af Vandet i den Dybde, til hvilken de have været sænkede. Ved de Casella-Miller'ske derimod, som paa samme Tid ere Maximums og Minimums Termometre, maa der hyppig bruges en temmelig omhyggelig Kritik for at afgjøre, hvor vidt det er den største eller mindste Angivelse, der svarer til den søgte Temperatur; dette gjælder især, naar Vandets Varmegrad ikke aftager jævnt fra Overfladen ned efter, men er af en saa særegen Beskaffenhed, som den, der træffes her i de arktiske Farvande.

Fremgangsmaaden ved Lodningen bliver da i Kort-hed følgende: Efter at alt er gjort klart, lægges Skibet i den for Lodningen fordelagtigste Stilling, d. v. s. med Farten fuldstændig standset og Stævnen op imod Søen

eller Dønningen, om der maatte være nogen saadan; det gjælder særlig om at holde Skibet ved Hjælp af Ror og Maskine, saa vidt det er muligt, nøjagtig paa samme Plads, for at Linen under sit Udløb kan vise lige op og ned, og det er af yderste Vigtighed at undgaa, at Skibet driver hen over Linen, da i saa Fald denne ufejlbart vil springe, og de kostbare Termometre derved gaa tabte. Apparatet med sin Kugle hænges nu uden Bords og et Termometer bindes paa Linen et lille Stykke fra Kuglen. Man lader derefter Linen løbe frit ud, i det den dog med visse Mellemløb standses et Øjeblik, for at man kan fæste Termometre paa. Efterhaanden som Linen løber ud, noteres paa Sekund det nøjagtige Klokkeslet, naar de forskjellige Mærker for hver 50 Favne forsvinde under Overfladen af Vandet. Dette er nødvendigt for de store Dybders Vedkommende, da det er ved Hjælp af disse Tider, at man kommer til Kundskab om, naar Loddet er i Bund. Linen vil nemlig, selv efter at Kuglen har naaet Bunden, paa Grund af sin Vægt vedblive at løbe ud, om end med noget formindsket Hastighed, hvilket, som sagt, bedst iagttages ved Hjælp af et Ur. Den største Dybde, paa hvilken vi loddede i afvigte Sommer, var 1125 Favne eller 6750 Fod; Kuglen brugte meget nær $\frac{1}{2}$ Time for at naa Bunden; til at ophejse det tomme Apparat, efter at Kuglen var falden af paa Bunden, medgik omtrent tre Kvarter. — I Forbigaaende være det sagt, at den største Dybde, paa hvilken der blev loddet af det engelske Skib Challenger, under Kaptajn Naves, der fra December 1872 til Juni 1876 af den engelske Regering var udsendt paa en videnskabelig Expedition rundt om Jorden, fandtes for Nord-Atlantehavets Vedkommende omtrent 21 danske Mil norden for St. Thomas og Dybden var dér 3875 Favne eller 23,250 Fod, medens samme Expedition i det store Hav ikke langt fra Øflokken Carolinerne endogsaa naaede den umaadelige Dybde af 4475 Favne eller 26,850 Fod og altsaa ikke saa lidt over en Mil; Havets største kjendte Dybde svarer saaledes omtrent til den største kjendte Bjærghøjde, nemlig Mount Everest i Himálaja, der ligger 27,200 Fod over Havet. Paa Grund af det voldsomme Tryk, nemlig imellem 8 og 900 Atmosfærer, der findes i en saadan Dybde, kom næsten alle Termometrene op i knust Tilstand, saa at det ikke lykkedes nøjagtig at faa Temperaturen af Vandet ved Bunden.

Naar Termometrene, efter at Loddet har naaet Bund, have været tilstrækkelig længe i Vandet for at accomodere sig, hales Linen ind, og Termometrene aflæses, efterhaanden som de komme op af Vandet. I Nærheden af Isen vil man i Reglen være nødt til at foretage en fortsat tættere Undersøgelse af Temperaturforholdene i de øvre Vandlag. Saaledes fandtes 1877 i Endepunktet af det

mellemste Snit Vandet i Overfladen at være $+ 2^{\circ}$; men allerede 10 Favne under Overfladen var Temperaturen sunket til $\div 1^{\circ},2$, og 15 Favne under Overfladen til $\div 1^{\circ},6$; i 25 Favnes Dybde var Vandet atter bleven over $+ 5^{\circ}$, hvilken Temperatur det omtrentlig holdt til henved 300 Favnes Dybde; ved Bunden i 350 Favnes Dybde var det derimod $\div 1^{\circ}$. Det var altsaa et iskoldt Lag, der var trængt ind under Overfladen og havde lejret sig paa det 5° — 6° varme Vand samt fortrængt dette ved Bunden. — Dette Exempel viser tilstrækkelig, hvor skiftende Temperaturforholdene kunne være i disse Farvande.

Ved „Fyllas“ Ankomst til Island i Midten af April-maaned var det langt fra, at Isforholdene — saaledes som de paa den Tid stillede sig ved Øen — syntes at ville love godt for Muligheden af i Løbet af Sommeren at kunne trænge frem i nogen synderlig lang Afstand ud fra Kysten, i det nemlig hele Nordlandet var fuldstændig blokeret af den grønlandske Drivis; endnu midt i Junimaaned laa Isen her saa tæt pakket, at det kun var lykkedes nogle faa Skibe at bane sig Vej imellem Skodserne og naa ind paa Fjordene, medens flere andre havde maattet opgive ethvert Forsøg derpaa.

Den 19de Juni afsejlede „Fylla“ fra Reykjavik for at anløbe forskellige Fjorde paa Nordvestlandet og, om mulig, Nordlandet. Vejret, som til denne Tid havde været tørt og klart, var nu begyndt at falde i med Regn og stiv Kuling af Syd og Sydvest. Efter de med Forholdene kjendte Folks Udsagn var dette Tegn paa, at Isen var i Færd med at bryde op fra Nordlandet, og at der altsaa vilde være Udsigt til, at Skonnerten kunde naa sit Bestemmelsessted. Efter et kort Ophold paa Nordvestlandet passeredes den 2:de Juni Kl. 5 Eftermiddag Islands nordligste Forbjerg, Kap Nord; da Vejret var roligt og Søen temmelig smul, blev det besluttet herfra at tage en Linje nord efter, skjønt vi just ikke havde store Forventninger om at kunne komme synderlig langt, forinden Isen vilde lægge Hindringer i Vejen for en videre Fremtrængen. Efter et Par Timers Sejlads vare vi fuldstændig indhyllede i Taage. Luftens Varmegrad begyndte stærkt at aftage, men Vandets derimod forholdsvis langt mindre, hvad der væsentlig bidrog til, at vi med større Dristighed og uden at vente endnu at træffe paa Isen, kunde bevæge os gennem Taagen, der ufabrudt, uden et eneste Øjeblik at give nogen Klaring, holdt sig saa tæt, at man næppe kunde se en Skibslængde bort fra Skibet, medens den dog foroven nu og da tillod Solen at bryde igjennem, saa at Kursen jævnlige kunde reguleres. Dette sidste var en stor Fordel, thi Kompasset viste sig her, saaledes som det i disse Farvande manges Gang er

Tilfældet, som oftest meget upaalideligt. Lodningerne og Temperatur-Undersøgelserne af de forskjellige Vandlag foretoges med et Par Timers Mellemrum, medens dog Vandets Temperatur i Overfladen blev undersøgt langt hyppigere for derved stadig at kunne kontrollere Isens Nærhed. Den 25de Juni, Kl. 9 om Morgenen, da Temperaturen i Overfladen var sunken til $+ 0^{\circ},7$, blev der stoppet og loddet, imedens samtidig de første Isskodser kom i Sigte; Dybden var da 350 Favne, og, som Temperatur-Skalaen i Vertikal Nr. 22 udviser, fandtes Temperaturen af Vandlagene fra 5 Favne under Overfladen ned til Bunden overalt at være under 0° ; fra 250 Favne endog $\div 1^{\circ},6$. Det var altsaa lykkedes her paa dette Sted, 74 Kvartmil fra Land, at trænge ind i selve Polarstrømmens bundgaaende iskolde Vand og derved at kunne opgive dens Grænse udfor Nordrehukken af Island — et Resultat, der, naar man husker de kort i Forvejen særlig ugunstige Isforhold i Forbindelse med de Hindringer, som Isen under tidligere Undersøgelser har frembudt ved at udbrede sig over den yderste Del af den varme Strøm — sikkert maa regnes for at være overraskende gunstigt. Som en Mærkelighed kan her end videre nævnes, at endnu Dagen forinden Fylla naaede ud til en saa stor Afstand fra Kysten, laa Postdampskibet „Diana“ udfor Øfjord paa Nordlandet og kunde ikke komme ind paa Fjorden, som var fuld af Drivis, medens man i de samme Dage om Bord i den franske Korvet „Dupleix“ paa Rejsen fra Isafjord til Øfjord stadig fra Mastetoppen kunde se Isen et Stykke ude fra Kysten. Da „Fylla“ den 26de Juni kom udfor Øfjord, var al Is fuldstændig forsvunden, og man faar saaledes heraf en god Forestilling om, hvor hurtig den østgaaende Strøm i Forbindelse med Vinden kan bortføre de uhyre Ismasser, der især om Foraaret flyde om i Havet nord for Island og opfylde Fjordene paa Nordkysten af denne Ø.

Sammenholdes Temperaturerne i Vertikal Nr. 22 med dem, der findes 15 Kvartmil sydligere i Nr. 21, ser man, at Vandet i denne Vertikal udviser en langt højere Varmegrad end i den førstnævnte. Endnu 75 Favne fra Overfladen er Vandet omtrent 5° varmt og falder først fra 166 Favne ned under Nulpunktet; det iskolde Vand er altsaa i denne Dybde trængt ind under den varme Strøm, men har her ikke, saaledes som det tidligere er fundet i Danmarkstrædet, kunnet fortrænge denne fra Overfladen. 12 Kvartmil sydligere, i Vertikal Nr. 20, er Vandet derimod bundgaaende varmt paa 158 Favnes Dybde, og Forskjellen mellem Temperaturen af Vandet ved Bunden her og af det ved Bunden paa 29 Favnes Dybde i Vertikal Nr. 1, 43 Kvartmil nærmere ved Kysten, er, mærkelig nok, kun lidt over 1° . Medens vi altsaa her udfor Kap

Nord først træffe et Bælte af *mindst* 43 Kvartmils Bredde, i hvilket Vandet overalt er fra 6° — $4^{\circ},9$ bundgaaende varmt, og hvor Temperaturen af de forskjellige Vandlag i det hele kun skifter meget lidt, aftager Vandets Varmegrad norden for dette Bælte pludselig meget stærkt; vel findes der endnu, som oven for omtalt, i 12 Kvartmils Afstand Vand af en Temperatur paa henved 5° indtil en Dybde af 75 Favne fra Overfladen, men ved Bunden har allerede her et 48 Favne mægtigt Lag iskoldt Vand lejet sig, og gaa vi 15 Kvartmil nordligere, har dette iskolde Vand fuldstændig fortrængt det varme; — altsaa med andre Ord: vi ere ude i selve Polarstrømmens Bækken. Der er saaledes ingen Tvivl om, at det herved maa regnes for afgjort, at den varme Strøm som vi 1877 have lært at kjende fra „Fyllas“ Maalinger i Danmarkstrædet, ogsaa ved Kap Nord usvækket fortsætter sit Løb i østlig Retning, til Trods for den mægtige, jævnsides løbende iskolde Polarstrøm, og at altsaa den af Kapt. Hoffmeyer paa disse Maalinger grundede Formodning derved i fuldt Maal er bleven stadfæstet.

Den anden Linje toges den 5te Juli ved Afgangen fra Øfjord under særdeles gunstige Omstændigheder med klart, roligt Vejr, og den gaar, som sagt, forbi Grimsey og Mevenkiint op til meget nær samme Bredde, som Linjen ud fra Kap Nord. Den største Dybde fandtes at være 234 Favne, og Vandets Temperatur var paa hele dette Strøg fra Overfladen og ned til Bunden mellem 2 og henved 6° over Nulpunktet. Det er vel væppe usandsynligt, at det udstrakte Isbælte, der kun nogle faa Dage forinden havde dækket hele Vandet norden for Island, havde afkølet Vandet i en ikke saa ringe Grad, og at man under normale Forhold vilde have truffet endnu højere Temperaturer, end de, vi mødte.

Den tredje og sidste Linje fra Snefjældsøen vester efter udviser, saa vel hvad Dybde- som Temperaturforholdene angaar, i flere Retninger særdeles interessante Resultater. Lodningen foretoges i Dagene den 11te og 12te Juli med jævnt sigtbart Vejr, og da vi i Endepunktet vendte om, vare vi 192 Kvartmil vesten for Island eller, efter al Rimelighed den grønlandske Kyst temmelig nær. De Dybder, der fandtes paa denne Linje, vare, især sammenlignede med de Dybder, der 1877 naaedes i den sydligste Linje, meget store, saaledes fandtes et Stykke inden for Endepunktet 1125 Favne, medens den største Dybde, der blev maalt norden for, kun var 350 Favne. Overraskende varmt er Vandet paa hele det Strøg, vi passerede; ved det næstyderste Lodskud, Vertikal Nr. 40, var Vandets Temperatur i Overfladen henved 11° , indtil 300 Favnes Dybde over 6° og ved Bunden i 1125 Favnes Dybde $3^{\circ},9$ varmt, medens det i selve Endepunktet holdt

en Temperatur af over 10° , og endnu her 500 Favne under Overfladen var over 5° varmt. Det fremgaar klart af disse Maalinger, hvilket mægtigt Drag Golfstrømmen, hvis Hovedarm jo, som man véd, gaar over Atlanterhavet sønden for Island over mod den norske Vestkyst, her sender op i Danmarkstrædet, ligesom for at skjærme Island imod Indflydelsen af den nord fra kommende Polarstrøm, der med sine Ismarker og Isfjælde har lagt sin knugende Haand over den grønlandske Østkyst og spærrer Adgangen dertil.

Da „Fylla“ i Endepunktet af den 3dje Linje efter al Rimelighed næppe var meget fjærnet fra den grønlandske Kyst, vilde det mulig have kunnet lykkedes os at faa dette Land at se, og dette vilde have været af stor Interesse, da der jo endnu er en ikke saa ringe Del af Grønlands Østkyst, netop paa dette Sted, om hvis nøjagtige Beliggenhed man endnu er fuldstændig uvidende, til Trods for de forskjellige Forsøgg, der i Aarhundredernes Løb ere gjorte for at nærme sig dertil. Blandt de vigtigste af disse kan her nævnes de tre Rejser, der under Kong Frederik den Tredjes Regering foretoges i Aarene 1652—54 af en vis Kapitajn *Danell*. Af disse tre Rejser er særlig den første mærkelig, for saa vidt som det var paa denne, at han opgiver at have set en Del af den grønlandske Østkyst. Expeditionens Formaal var forudeu at gjøre Opdagelser tillige Hvalfangst; Rejsen gjordes med de to Skibe St. Peder og St. Jakob, østen og norden om Island, rundt om Kap Nord og ned i Danmarkstrædet; i dette sidste mente de rejsende af den Omstændighed, at der en Nat kom nogle Smaafugle og en Ugle om Bord, at have passeret de saakaldte Gunbjørnskjær, der efter Oldtidens Beretninger skulde ligge omtrent midtvejs imellem Island og Grønland, og hvorfra man i klart Vejr skulde kunne se begge Lande. De fik derefter en Ø i Sigte, som de kaldte Hvidsadden og senere fem Øer; men de kunde paa Grund af Isforhold ikke nærme sig dem mere end paa en Fjerdingvejs Afstand. Efter en meget møjsommelig og farefuld Sejlads syd paa, hvor de jævnlig saa Landet, gik Skibene sønden om Kap Farvel og ind i Davisstrædet efter at have opgivet ethvert Haab om at kunne lande paa Østkysten. Ved den anden og tredje Rejse, som *Danell* foretog, gjordes derimod for Østkystens Vedkommende ingen Opdagelser af Interesse.

I Aaret 1786 gjordes et nyt Forsøgg paa ad Søvejen at gjenopdage Grønlands Østerbygd, i det der i det nævnte Aar afsendtes en Expedition under daværende Generaladjutant og Kapitajnløjtnant *Løwenørns* Kommando. Med to Skibe, et forhenværende Hvalfangerskib og en Jagt afsejlede *Løwenørn* den 27de Juni fra Reykjavik og fik den 3dje Juli paa imellem 65 og 66 Graders

Bredde ogsaa virkelig Landet i Sigte. Paa Grund af den svære Drivis maatte han imidlertid atter fjerne sig derfra, og efter at have gjort endnu et forgjæves Forsøg paa at nærme sig Kysten, opgav han hvert Haab om at naa et heldigt Resultat og vendte tilbage til Danmark med det store Skib, medens Jagten, under Kommando af Løjtnant *Egede*, blev ved Island for, saa fremt Lejligheden maatte tilbyde sig, at gjøre nogle nye Forsøg. Disse, som foretoges dels samme Aar, dels i Løbet af næste Aar sammen med et andet mindre Skib, kronedes ogsaa for saa vidt med Held, som det virkelig lykkedes at faa Grønland at se flere Gange og at aflægge enkelte Strækninger deraf; men de slette Vejrforhold i Forbindelse med Mangelen paa Kronometre bevirkede, at der i de forskjellige Pladsangivelser findes temmelig store Uoverensstemmelser. Ind til selve Kysten lykkedes det ikke at trænge frem.

Den af Kaptajn *Graah* i Aaret 1829 langs Østkysten foretagne Rejse skyldte vi, som man véd, vort Kjendskab til denne Del af Landet, den saakaldte *Kong Frederik den Sjettes Kyst*; han kom saa langt nord paa, at han i det fjerne kunde se de af Danell 1652 opdagede Øer, men her maatte han vende om paa Grund af uigjennemtrængelige Ismasser.

Endnu maa nævnes den af den franske Regering 1833 udsendte Expedition, ved hvilken det lykkedes Chefen for Briggen „la Lilloise“, Løjtnant *Blossville* at opdage en Del af Grønlands Østkyst. Efter en Reparationsrejse til Island afsejlede han paa ny for at fortsætte de gjorte Opdagelser, men Skibet blev paa denne Rejse borte, og man har aldrig siden hørt noget derfra.

I vor Tid er der intet direkte Forsøg gjort paa at trænge frem til denne Del af den grønlandske Østkyst, som derfor endnu ikke kan aflægges i Kaartet. Der foreligger vel Beretning fra det tyske Skib „Hansa“, som 1869 forliste paa 71° n. Bredde i Isen, og hvis Besætning paa en Isflage drev ikke mindre end 972 Kvartmil syd efter, indtil den reddede sig i Land ved Friedrichsthal paa Grønlands Sydvestkyst; under denne ufrivillige Rejse saa man jævnlig Landet tydelig, men om nogen nøjagtig Aflægning kunde der selvfølgelig ikke være Tale. Der er altsaa saa vel i denne Henseende som i Retning af en mere udstrakt Undersøgelse af Dybde- og Temperaturforholdene i disse Have et Felt, paa hvilket endnu meget staar tilbage at oplyse, og forhaabentlig vil det vel lykkes os her fra Danmark at bringe større Klarhed til Veje, da vi jo i disse vore egne, om end afsides liggende Farvande, dog ere de nærmeste dertil.

Temperaturmaalinge i Havet omkring Island.

Vertikal Nr. 1878	17 24de Juni	18 24de Juni	19 21de Juni	20 24de Juni	21 25de Juni	22 25de Juni	23 26de Juni
Nordlig Bredde	66° 30', ₅	66° 44', ₅	67° 02', ₅	67° 13'	67° 25'	67° 40'	66° 27'
Vestlig Længde	22° 23', ₁	22° 23', ₁	22° 23', ₁	22° 23', ₁	22° 23', ₁	22° 23', ₁	19° 32', ₁
Luftens Temp.	9° ₅	7° ₅	3° ₅	2° ₁	1° ₂	2° ₁	5° ₅
Dybder i Favne under Havets Overflade	0 Fv. 7° ₅	0 Fv. 7° ₅	0 Fv. 5° ₅	0 Fv. 5° ₀	0 Fv. 3° ₀	0 Fv. 0° ₁	0 Fv. 2° ₅
	9 — 6° ₀	15 — 5° ₅	15 — 5° ₇	30 — 5° ₅	25 — 3° ₀	5 — ÷ 0° ₅	25 — 2° ₇
	29 — 6° ₀	39 — 5° ₇	30 — 5° ₀	60 — 5° ₅	50 — 5° ₀	10 — ÷ 1° ₄	50 — 4° ₅
			55 — 6° ₀	105 — —	75 — 4° ₀	20 — ÷ 0° ₄	100 — 4° ₅
			80 — —	126 — 5° ₂	116 — 1° ₂	50 — ÷ 0° ₃	150 — 4° ₂
			103 — 5° ₂	158 — 4° ₀	166 — ÷ 0° ₅	100 — ÷ 0° ₃	
					191 — ÷ 0° ₄	200 — ÷ 0° ₅	
					214 — ÷ 0° ₅	250 — ÷ 1° ₀	
						300 — ÷ 1° ₅	
						350 — ÷ 1° ₆	
Vertikal Nr. 1878	24 5te Juli	25 5te Juli	26 5te Juli	27 5te Juli	28 5te Juli	29 5te Juli	30 5te Juli
Nordlig Bredde	66° 11'	66° 24'	66° 32'	66° 40', ₅	66° 57'	67° 7'	67° 23'
Vestlig Længde	18° 27'	18° 21'	18° 17'	18° 13'	18° 14'	18° 36'	18° 36'
Luftens Temp.	12°	8° ₅	9° ₁	9° ₁	7° ₄	6° ₅	3° ₀
Dybder i Favne under Havets Overflade	0 Fv. 10° ₀	0 Fv. 7° ₁	0 Fv. 6° ₅	0 Fv. 6° ₀	0 Fv. 5° ₀	0 Fv. 5° ₀	0 Fv. 3° ₅
	10 — 5° ₄	10 — 5° ₄	40 — 3° ₁	15 — 2° ₇	30 — 5° ₃	25 — 3° ₂	40 — 1° ₀
	19 — 3° ₁	37 — 3° ₁	60 — 3° ₅	30 — 2° ₀	65 — 5° ₁	75 — 3° ₅	84 — 2° ₀
	44 — 3° ₀	59 — 3° ₂		65 — 3° ₀	114 — 2° ₀	100 — 3° ₇	134 — 2° ₂
	69 — —			114 — 4° ₂	165 — 1° ₀	125 — 3° ₀	184 — 1° ₀
							234 — 1° ₁

Vertikal Nr. 1878	31 6te Juli	32 8de Juli	33 11te Juli	34 11te Juli	35 11te Juli	36 12te Juli	37 12te Juli	38 12te Juli
Nordlig Bredde	67° 33'	66° 13'	64° 51'	64° 52'	64° 54'	64° 55'	64° 56'	64° 58'
Vestlig Længde	18° 36'	23° 9'	24° 23'	25° 6'	25° 51'	26° 40'	27° 27'	28° 15'
Luftens Temp.	3 ^o , ₉	13 ^o	14 ^o , ₂	10 ^o , ₃	10 ^o , ₃	10 ^o , ₃	10 ^o , ₈	11 ^o , ₂
Dybder i Favne under Havets Overflade	0 Fv. 4 ^o , ₀ 34 — 1 ^o , ₂ 84 — 2 ^o , ₁ 134 — 1 ^o , ₇ 184 — 1 ^o , ₄	0 Fv. 10 ^o , ₃ 62 — 6 ^o , ₂	0 Fv. 12 ^o , ₀ 30 — 7 ^o , ₀ 50 — 6 ^o , ₃ 110 — 6 ^o , ₃ 135 — — 160 — 6 ^o , ₂	0 Fv. 10 ^o , ₃ 25 — 8 ^o , ₉ 44 — 7 ^o , ₁ 69 — 6 ^o , ₈ 94 — 8 ^o , ₂	0 Fv. 10 ^o , ₃ 30 — 8 ^o , ₃ 60 — 6 ^o , ₀ 85 — 6 ^o , ₃ 110 — 6 ^o , ₁	0 Fv. 10 ^o , ₂ 39 — 6 ^o , ₇ 50 — 6 ^o , ₀ 80 — 6 ^o , ₁ 130 — 6 ^o , ₀	0 Fv. 10 ^o , ₃ 40 — 7 ^o , ₂ 80 — 6 ^o , ₀ 150 — 7 ^o , ₁ 200 — 6 ^o , ₇ 250 — 6 ^o , ₁ 300 — 6 ^o , ₂	0 Fv. 10 ^o , ₃ 50 — 7 ^o , ₀ 100 — 6 ^o , ₃ 200 — 6 ^o , ₀ 300 — 6 ^o , ₀ 450 — 5 ^o , ₀ 500 — 4 ^o , ₀ 550 — 4 ^o , ₉ 600 — 4 ^o , ₄
Vertikal Nr. 1878	39 12te Juli	40 12te Juli	41 12te Juli	42 14de August	43 14de August	44 14de August	45 14de August	46 14de August
Nordlig Bredde	65° 0'	65° 1', ₅	65° 3'	66° 27', ₂	66° 33'	66° 32'	66° 25'	66° 19', ₅
Vestlig Længde	29° 14'	30° 24'	31° 32'	14° 26'	14° 26'	14° 5'	13° 46'	13° 49', ₅
Luftens Temp.	12 ^o , ₆	11 ^o , ₃	10 ^o , ₃	6 ^o , ₅	7 ^o , ₀	7 ^o , ₀	5 ^o , ₆	5 ^o , ₅
Dybder i Favne under Havets Overflade	0 Fv. 11 ^o , ₃ 50 — 6 ^o , ₂ 100 — 6 ^o , ₇ 150 — 6 ^o , ₄ 250 — 6 ^o , ₃ 375 — 5 ^o , ₀ 575 — 4 ^o , ₅ 775 — 4 ^o , ₂	0 Fv. 10 ^o , ₇ 20 — 8 ^o , ₉ 100 — 7 ^o , ₀ 200 — 6 ^o , ₉ 300 — 5 ^o , ₈ 400 — 5 ^o , ₇ 500 — 5 ^o , ₂	0 Fv. 10 ^o , ₃ 100 — 6 ^o , ₃ 200 — 6 ^o , ₂ 300 — 5 ^o , ₈ 400 — 5 ^o , ₇ 500 — 5 ^o , ₂	0 Fv. 8 ^o , ₃ 46 — 3 ^o , ₇	0 Fv. 8 ^o , ₃ 72 — 3 ^o , ₇	0 Fv. 8 ^o , ₂ 67 — 3 ^o , ₇	0 Fv. 7 ^o , ₀ 75 — 3 ^o , ₀	0 Fv. 7 ^o , ₅ 110 — 2 ^o , ₄

Fra Lagos ved Guineakysten,

et Brev til Redaktøren af „Geografisk Tidsskrift“, af **Funch Petersen**.

Da det er en Menneskealder siden, at vi Danskere have ophørt at staa i nærmere Forbindelse med Guineakysten, i det vi jo 1848 solgte vore Kolonier paa denne Kyst til Engleskændene, vil det mulig interessere Dem og Deres Læsere at høre lidt herfra. Under Navnet *Guinea* forstaar man i Evropa den Kyststrækning, der paa Afrika Vestkyst naar fra 10° 18' n. Br. (Kap Verga) indtil 4° 28' n. Br. (Mundingen af Kongefloden), og denne Strækning har i alt en Længde af 450 Mile, d. v. s. er ligesaa lang som fra Nordkap til Neapel. Her paa Kysten kjende vi imidlertid ikke nogen saadan Fællesbetegnelse, i det Landet er delt imellem en Mængde Smaafyrster eller tilhører europæiske Magter. Selv Navnet *Guinea* er ogsaa ukjendt her og skriver sig fra de portugisiske Opdagere, i det de, rimeligvis ved en Misforstaaelse efter den forhen store og inde ved Nigeren liggende Handelsstad Djinnie (Jinnie) gav hele Kysten dette Navn. Paa lignende Maade ere de Navne opkomne, som man har givet de forskjellige Dele af Kysten, i det man har opkaldt dem efter en eller anden vigtig Vare, saaledes Peberkysten, Elfenbenskysten, Guldkysten og Slavekysten.

Det Sted, hvor jeg bor, hører til Slavekysten og er den lille Ø, som efter Portugiserne kaldes *Lagos* og som af de indfødte kaldes *Ekó* eller Palmeoljæen. Den staaer under England og ligger i Munden af Lagosfloden, men er saa lille, at man i en Baad kan omsejle den paa en 4 Timers Tid; uagtet dens ringe Størrelse bebos den dog af 70—80,000 Mennesker. Man maa selv have set en Negerby med dens snævre Gader, hvor to voxne Mennesker til Nød kunne passere hinanden, for at kunne fatte, hvorledes saa mange Mennesker kunne bo paa en saa lille Plads. Grunden til, at der her findes saa mange Mennesker, er let at indse; thi *Lagos* med sin engelske Guvernør, sine engelske Love og sit Forbud imod at holde Slaver maa forekomme den sorte som et Fristed i Sammenligning med al den Undertrykkelse, han møder i de Egne, der staa under Negerfyrsterne. Og dog er netop dette, at den bortløbne Slave kan finde et Fristed i *Lagos*, Hovedgrunden til, at denne Plads lader meget tilbage at ønske. Den største Del af Befolkningen er nemlig i stadig Skiften; saa snart en Slave i det indre har forbrudt sig, løber han til *Lagos*, hvor han er sikker